

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2020/598
KARAR NO : 2021/368
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Davacı ırkete ait i yerinde yapılan denetim sonucu düzenlenen rapora istinaden davalı Kurumca verilen idari para cezalarının iptali ve davacının borçlu olmadığı mın tespiti için açılan ve farklı sonuçlanan mahkeme kararlarından Denizli 4. Mahkemesinin 24/06/2016 tarihli ve E.2015/52, K.2016/445 sayılı kararının kaldırılması, Denizli dare Mahkemesinin 31/12/2014 tarihli, E.2014/896, K.2014/1589 sayılı, 31/12/2014 tarihli, E.2014/897, K.2014/1590 sayılı, 27/11/2014 tarihli, E.2014/898, K.2014/1300 sayılı 31/12/2014 tarihli, E.2014/899, K.2014/1527 sayılı kararlarının benimsenmesi suretiyle hüküm uyu mazlı mın giderilmesi hk.

K A R A R

**Hüküm Uyu mazlı mın
Giderilmesini isteyen**

(dari ve Adli Yargıda Davacı) : A.Ambalaj Malzemeleri Konfeksiyon n aat
Gıda Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited ırketi

Vekili : Av. E.H.

Müdahil (Davacı Yanında) : P.Ambalaj Malzemeleri Tekstil Gıda n aat
Sanayi ve Ticaret Limited ırketi (Adli Yargıda)

Vekili : Av. G.Ö.

Kar ı Taraf : Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Ba kanlı ı

Vekili : Av. F.E.

I. DAR YARGIDA DAVA SÜREC

A. Dava Konusu Olay

1. Davacı vekili müvekkili ırket hakkında;

- 05/10/2010 - 20/12/2013 tarihleri arasında toplam 157 çalı amını e giri bildirgelerini SGK'ya vermemesi nedeniyle 321.220 TL idari para cezası uygulanmasına ili kin SGK Ba kanlı ı Denizli 1Müdürlü ünün 20/02/2014 tarihli, 1015719 sayılı i leminin iptali istemiyle *Denizli dare Mahkemesi E.2014/896* esasına kayden,

- stihdam etti i sigortalılara ili kin (2010-2013 yıllarında toplamda 45 aya ait) asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerini SGK'ya vermemesi nedeniyle 104.345 TL tutarında idari para cezası uygulanmasına ili kin SGK Ba kanlı ı Denizli 1 Müdürlü ünün 20/02/2014 tarihli, 1015708 sayılı i leminin iptali istemiyle *Denizli dare Mahkemesi E.2014/897* esasına kayden,

- yerine ait kayıt belgeleri mücbir sebep olmaksızın SGK'ya vermemesi nedeniyle 12.258 TL tutarında idari para cezası düzenlenmesine ili kin SGK Ba kanlı ı Denizli 1 Müdürlü ünün 11/02/2014 tarihli, 812942 sayılı i leminin iptali istemiyle *Denizli dare Mahkemesi E.2014/898* esasına kayden,

-05/10/2010 – 20/12/2013 tarihleri arasında toplamda 157 çalı anın i ten ayrılı bildirelerini süresinde vermemesi nedeniyle 14.652 TL tutarında idari para cezası uygulanmasına ili kin SGK Ba kanlı ı Denizli 1 Müdürlü ünün 11/02/2014 tarihli, 804868 sayılı i leminin iptali istemiyle *Denizli dare Mahkemesi E.2014/899* esasına kayden,

Olmak üzere idari yargı yerinde dört dava açmı tır.

B. Yargılama A amaları

2. Davalı kurumun 20/02/2014 tarihli, 1015719 sayılı i leminin iptaline ili kin dava, **Denizli dare Mahkemesinin 31/12/2014 tarihli, E.2014/896, K.2014/1589 sayılı kararıyla** reddedilmi , temyiz edilen karar Danı tay (Kapatılan) Onbe inci Dairesinin 04/04/2017 tarihli onama ve 17/01/2018 tarihli karar düzeltme isteminin reddi kararlarıyla kesinle mi tır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...Uyu mazlıkta, dava dosyası, yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve dava dosyası ekinde yer alan soru turma klasörünün birlikte de erlendirilmesi sonucu, i yerinde çalı tıkları tespit edilen i çilerin davacı irket çalı anı olmasına ra men Pameks Ltd. ti. üzerinden bildirimlerinin yapıldı ı görülmekle anılan bildirimler iptal edilerek, sigortalıların davacı irket üzerinden bildirimlerinin sa lanması sonucu sigortalılara ili kin i e giri bildirelerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmedi i gerekçesiyle tesis edilen dava konusu idari para cezasına ili kin i lemde hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tır ..."

3. Davalı kurumun 20/02/2014 tarihli, 1015708 sayılı i leminin iptaline ili kin dava, **Denizli dare Mahkemesinin 31/12/2014 tarihli, E.2014/897, K.2014/1590 sayılı kararıyla** reddedilmi , temyiz edilen karar Danı tay (Kapatılan) Onbe inci Dairesinin 21/09/2017 tarihli onama kararıyla kesinle mi tır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...Uyu mazlıkta, dava dosyası, yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve Mahkememizde görülen 2014/896 esas nolu dava dosyası ekinde yer alan soru turma klasörünün birlikte de erlendirilmesi sonucu, i yerinde çalı tıkları tespit edilen i çilerin davacı irket çalı anı olmasına ra men Pameks Ltd. ti. üzerinden bildirimlerinin yapıldı ı görülmekle, anılan bildirimler iptal edilerek, sigortalıların davacı irket üzerinden bildirimlerinin sa lanması sonucu, sigortalılara ili kin 2010, 2011, 2012 ve 2013 yıllarına ait asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmedi i gerekçesiyle tesis edilen dava konusu idari para cezasına ili kin i lemde hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tır ..."

4. Davalı kurumun 11/02/2014 tarihli, 812942 sayılı i leminin iptaline ili kin dava, **Denizli dare Mahkemesinin 27/11/2014 tarihli, E.2014/898, K.2014/1300 sayılı kararıyla,** reddedilmi , itiraz edilen karar Denizli Bölge dare Mahkemesinin 20/04/2015 tarihli onama ve 29/09/2015 tarihli karar düzeltme isteminin reddi kararlarıyla kesinle mi tır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...Dava dosyası, yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve sosyal güvenlik denetim raporunun birlikte de erlendirilmesi sonucu, davacı irketle aynı yerde faaliyette bulundu u belirtilen, ancak, gerçekte olmadı ı, ta eron firma niteli inde oldu u, gerek davacı irket çalı anları ve gerekse de yapılan i , kullanılan i yeri, vb. hususlarca da do rulandı ı tespit edilerek bütün kayıt ve belgelerin davacı irket üzerine aktarılması gerekti inin istenilmesinden sonra, 5510 sayılı Kanunun yukarıda anılan hükmü gere i yerine getirilmeyen yasal yükümlülükler nedeniyle dava konusu i lemin tesis edildi i görülmü tür.

Bu durumda, yapılan denetim sonucu düzenlenen raporla i yerine ait kayıt ve belgelerin

mücbir sebep olmadan davalı idareye verilmemesi suretiyle 5510 sayılı Kanuna muhalefet etti i tespit edilen davacı irket hakkında, yukarıda anılan mevzuat uyarınca idari para cezası düzenlenmesine ili kin dava konusu i lemde hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tr..."

5. Davalı kurumun 11/02/2014 tarihli, 804868 sayılı i leminin iptaline ili kin dava, **Denizli dare Mahkemesinin 31/12/2014 tarihli, E.2014/899, K.2014/1527 sayılı kararıyla**, reddedilmi , itiraz edilen karar Denizli Bölge dare Mahkemesinin 12/10/2015 tarihli onama ve 26/02/2016 tarihli karar düzeltme isteminin reddi kararlarıyla kesinle mi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"... yeri sigortalılarından alınan beyanlar do rultusunda Pameks Ltd. ti. sminde bir i yerinin fiiliyata hiç olmadı ı, Pameks Ltd. ti. orta ı smail Çelik'in gerçekte i veren olmadı ı, sadece ka ıt üzerinde i veren olarak göründü ü, fiiliyatta i verenin hala Haydar Yavuz veya Arena Tekstil Ltd. ti oldu u, Pameks Ltd. ti i yerinin gerçekte olmadı ı, i çilerin i yerinde tek yetkili olarak Arena Ambalaj Ltd. ti. orta ı Haydar Yavuz'u bildikleri, i e alma-i ten çıkarma gibi i lemlerin tamamen Haydar Yavuz tarafından takip edildi i, Pameks Ltd. ti'den bildirim yapılan ki ilerinin Pameks irketi veya yetkilisi veya çalı anı hiç kimseyi tanımadıkları, sigorta bildirimlerinin Pameks Ltd. ti. dosyasından yapıldı ından haberlerinin dahi olmadı ı, i veren veya i yeri yetkilisi olarak Haydar Yavuz'u bildikleri hususlarının tespit edildi i, ayrıca durum tespit tutana ında ismi ve kimlik bilgileri kayıtlı ki ilerden Pameks Ltd. ti'den bildirim yapıldı ı halde i veren olarak Haydar Yavuz'un beyan etmi olmaları da ifade tutanaklarında tespit edilen hususları do ruladı ı, Pameks Ltd. ti'nin Arena Ambalaj Ltd. ti. ile aynı adreste olması, çalı an i çilerin tamamen aynı i çiler olması, i yerinde kullanılan makinaların aynı makinalar olması, çalı anların i veren olarak Haydar Yavuz'u tanıyor olmaları ve ifadelerinde beyan ettikleri hususlar göz önünde bulunduruldu ında Pameks Ltd. ti i yeri dosyasından yapılan tüm bildirimlerin Arena Ambalaj Ltd. ti. i yeri dosyasına aktarılması gerekti i sonucuna ula ıldı ı, bu nedenle Arena Ambalaj Ltd. ti.'ya ait i yeri dosyasından verilen i e giri bildirgelerinin-aylık bildirgelerin ve i ten ayrıtlı bildirgelerinin iptal edilmesi, Pameks Ltd. ti. i yeri dosyasından verilmi olan i e giri bildirgelerinin-aylık bildirgelerin ve i ten ayrıtlı bildirgelerinin çalı maların, ücretlerin Arena Ambalaj Ltd. ti i yeri dosyasında istenmesi, i veren tarafından bir aylık sürede düzenlenmemesi durumunda resen düzenlenmesi, 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesinin j bendine istinaden idari para cezası uygulanması gerekti i, Pameks Ltd. ti. i yeri dosyasından yapılan tüm bildirimlerin tamamının iptali edilerek Arena Ambalaj Ltd. ti i yeri dosyasından istenmesi, i veren tarafından bir aylık sürede düzenlenmemesi durumunda resen düzenlenmesi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesinin j bendine istinaden idari para cezası uygulanması gerekti i de erlendirmesinde bulunuldu u görülmü tür.

Uyu mazlıkta, dava dosyası, yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve Mahkememizde görülen 2014/896 esas nolu dava dosyası ekinde yer alan soru turma klasörünün birlikte de erlendirilmesi sonucu, i yerinde çalı tıkları tespit edilen bir kısım i çilerin sigortalı i ten ayrıtlı bildirgelerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmedi i gerekçesiyle tesis edilen dava konusu idari para cezasına ili kin i lemde hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tr..."

II. ADL YARGIDA DAVA SÜREC

A. Dava Konusu Olay

6. Davacı vekili; davalı Kurumca irket hakkında aleyhine düzenlenen 03/01/2014 tarihli ve 2014/1 sayılı rapor ile Pameks Ltd. ti. çalı anlarına ili kin prim borcunun re'sen davacı aleyhine ihdas edildi i, davacı irkette daha önce çalı ıp sorunlu olarak ayrılan ki ilerinin ifadesi alınarak düzenlenen bu raporun hukuka aykırı oldu u, bu nedenlerle öncelikle tahakkuk ettirilen bu borcun tedbiren durdurulması ve davacı irketin borçlu olmadı ının tespit edilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tir.

B. Yargılama A amaları

7. Denizli 4. Mahkemesinin 24/06/2016 tarihli ve E.2015/52, K.2016/445 sayılı kararı ile, verilen "*davanın kabulüne*" dair karar Yargıtay (Kapatılan) 21. Hukuk Dairesinin 31/05/2018 tarihli onama kararı ile kesinle mi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"Tarafların iddia ve savunmalarının de erlendirilmesi sonucu; taraflar arasındaki uyu mazlı in, davalı kurumun davacı hakkında yapılan dava konusu i leminin ve tutulan raporun yerinde olup olmadığı, davacı irketin borçlu olup olmadığı na karar verilip verilmeyece i noktasında toplandı ı anla ılmı tir.

Mahkememizin 2016/44 Esas sayılı dosyasının incelenmek üzere dosyamız arasına alınmı , incelenmesinde davacısının Arena Ambalaj Mlz Konf n Gıda San Tic Ltd ti, davalısının Sosyal Güvenlik Kurumu, dava konusunun, i (kurum i leminin iptali istemli) oldu u, dosyanın ön inceleme duru ma günününün 27/09/2016 tarihine bırakıldı ı anla ılmı tir.

Davanın yasal dayana ı olan 5510 Sayılı Yasa'nın 59/2 maddesinde kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmi memurların görevleri sırasında tespit ettikleri kurum alaca ını do uran olay ve bu olaya ili kin i lemler yemin hariç her türlü delille dayandırılabilir. Bunlar tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir hükmü yer almaktadır. Olayımızda denetmen tarafından davacı i yerinde inceleme yapıldı ı, inceleme sırasında tespit edilen çalı anların ifadeye ça ırıldıkları verilen ifadelerden, fiiliyatta var olmayan Pameks Ltd. ti'nden i e giri ve çıkı ları verilen sigortalıların bildiregelerinin iptali ile bu çalı anların i e giri ve çıkı larının, davacı irkettten istenmesi, verilmemesi halinde idari para cezası uygulanması gerekti i belirtilmi tir. Denetmen raporunda dayalı olarak davacı irkete prim ve PC tahakkuk ettirilmi tir.

Dosyanın tetkikinde Arena Ltd. ti'nin 01/10/2009 tarihinde 1087270.020.01 sicil numarası ile Pameks Ltd. ti'nin 08/03/201 tarihinde 'fason tekstil imalatı-dikim i i yeri' olarak 1111920.020.01 sicil numarası ile SGK'da yasa kapsamına alındı ı, her iki irketin faaliyet adreslerinin ve kurucu ortaklarının farklı oldu u saptanmı tir. 14/03/2013-30/09/2014 tarihlerini kapsayan dönemde Pameks Ltd. ti çalı anlarına ait APHB'lerin SGK'ya verildi i, davacı tanı ı olarak ifade veren Arena Ltd. ti çalı anı Gülçin Karatay, 2009 yılından 2015 yılı A ustos ayına kadar davacı Arena Ambalaj isimli irkette ön muhasebe bürosunda çalı tı ını, bir dönem maliyetler yüksek oldu undan kendi patronu Haydar Yavuz ile yapılan anla ma üzerine Pameks Ambalaj irketinin kendi çalı tı ı irketin makinelerini kullanarak i çilik hizmeti verdi ini, 2014 yılı Mayıs ayında i e ba layıp 20015 yılı A ustos ayında i ten ayrıldı ını ifade eden Arena çalı anı Orçun Pi kin'de Arena Ambalaj irketi'nin, Pameks Ambalaj irketine fason i yaptırdı ını söylemi tir.

SGK'ya verilen Pameks Ltd. ti'ne ait 14/03/2013-30/09/2014 tarihlerini kapsayan apbh'de isimleri bulunan Nihal Ayüke, Barı Ural, Asiyeye Alp ve Yıldırım Ural'da mahkemede ki ifadelerinde 2013-2014 yılında Arena Ambalaj irketi için fason i yaptıklarını, Arena Fabrikasında çalı tıklarını, Arena'ya kendilerini servisle götürdüklerini ifade etmi lerdir.

SGK denetmenince yapılan incelemede, tanık ifadelerine dayanılarak Pameks Ltd ti'nin fiiliyatta olmadığı sonucuna varılarak, Pameks Ltd. ti tarafından bildirim yapılan ve çıkı ları verilen çalı anların bildirimlerinin iptali ile Arena'da giri lerinin yapılması gerekti i belirtilmi , l Müdürlü ü'nce denetmen tespitleri do rultusunda i lem yapılmı tir. Ancak, her ne kadar denetmen Pameks Ltd. ti'nin fiiliyatta olmadığı sonucuna varmı ise de, dosyada ki belgelerden, Pameks Ltd. ti'nin 06/03/2013 tarihinde kuruldu u, kurulu unun Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nin 13/03/2013 tarih ve 721 sayı ile Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlandı ı, faaliyet adresinin Saraylar Mah., 420. Sokak, 17/62 Merkez/Denizli oldu u, SGK'da 08/03/2013 tarihinde " fason tekstil imalatı-dikimi" i yeri olarak 1111920.020.01 sicil numarası ile yasa kapsamında alındı ı tespit edilmi tir. Ayrıca Gürpınar Vergi Dairesi Müdürlü ü'nün 23/02/2016 tarihli vergi inceleme tutana v'nda, Saraylar Mahallesi, 420. Sokak, No:17/62 Denizli adresinde faaliyet gösteren Pameks Amb. Malz. Teks. D Gıda n . San. ve Tic. Ltd. ti'nin 06/03/2013 tarihinde faaliyete ba ladı ı, vergi müfetti yardımcı tarafından Pameks Ltd. ti'nin 2013 yılı Yevmiye Defteri ve Alı Faturalarının incelendi i, bu tespitlerin denetmen incelemesi sırasında Pameks Ltd. ti'nin yasal olarak faaliyette oldu unu

gösterdi i, vergi tutana ı ile SGK kayıtlarından denetmenin Arena Ltd. ti'nde inceleme yaptı ı tarihte Pameks Ltd. ti'nin yasal tüzel ki ili e sahip oldu u, Arena Ltd. ti'nde inceleme yaptı ı tarihte Pameks Ltd. ti'nin yasal tüzel ki ili e sahip oldu u, Arena Ltd. ti'nde irket makinelerini kullanmak suretiyle fason üretim yaptı ı ve üretime kendi personelini çalı tırdı ı, üretim yapılan süre içerisinde i e aldı ı ve i ten ayrılanları SGK'ya bildirdi i ayrıca aphb'yi verdi i anla ılmı tır.

Denetmence, SGK ve vergi dairesinden Pameks Ltd. ti'nin kayıtlı ve faal bir irket olup olmadığı konusunda bilgi ve belge istenmeden rapor düzenlendi i anla ılmı tır. Gelen SK ve 'vergi dairesi inceleme tutana ı' bilgilerinden Pameks Ltd. ti'nin inceleme sırasında tüzel ki ili e sahip oldu u, Arena Ltd. ti'nin makinelerini kullanmak suretiyle fason üretim yaptı ı ve fason üretimde çalı anları SGK'ya bildirdi i, bu hulusların SGK'ya bildirimleri yapılan tanık ifadeleri ile desteklendi i anla ılmı tır. Resmi kayıt ve belgeler ve tanık ifadeleri ile denetmen raporunun aksi kanıtlanmı tır. Bu durumda, denetmence düzenlenen raporun yasal dayanaktan uzak oldu u ve Arena Ltd. ti aleyhine tahakkuk ettirilen cezaların yersiz oldu u, kurum i leminin iptali ile davacının borçlu olmadığı kanaatine varılmı tır.

Celp ve tetkik edilen dosyalar, gelen müzekkere cevapları, alınan bilirki i raporu, tarafların iddia ve savunmaları ve tüm dosya kapsamına göre, denetmen incelemesi sırasında Pameks Ltd. ti'nin yasalara uygun olarak kurulmu faal bir irket oldu u, denetim sırasında Vergi Dairesi ve SGK'da kaydının bulundu u, Pameks Ltd. ti'nin 2013-2014 yılında bir süre Arena Ltd. ti'nde, Arena'nın makinelerinde kendi personelini çalı tırmak suretiyle fason üretim yaptı ı, bu süre içerisinde i e aldı ı ve i ten ayrılan i çileri bildirge ile kuruma bildirdi i anla ıldı ndan, aksi yöndeki ve filili duruma aykırı denetmen raporuna dayalı olarak yapılan kurum i leminin iptali ile davacının borçlu olmadığı anla ılmakla, a a ıdaki ekilde davanın kabulüne ..."

III. UYU MAZLIK MAHKEMES NDEKİ STEK

8. Davacı vekili, davalı Kurumun müvekkili irket aleyhine düzenlenen idari para cezalarının yasal gerekçesinin ortadan kalktığı, adli ve idari yargı yerlerinde verilen çeli kili kararlar bulundu u, müvekkilinin ma duriyetinin giderilemedi i, davalı Kurumun, idari para cezalarını faizleri ile birlikte tahsil etme gayreti içinde oldu u, müvekkiline ait mallar üzerindeki hacizlerin devam etti i, müvekkilinin geçen süre içinde çıkan vergi ve prim aflarından yararlanamadığı gerekçeleriyle, müvekkilinin daha fazla ma dur olmaması ve ileride telafisi güç zararların do masını önlemek için müvekkil lehine yürütmenin durdurulması talebinin kabulüne evleviyetle, kararlar arasındaki çeli ki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksızlığı nedeniyle ortaya çıkan hüküm uyu mazlı ının giderilerek hakkın yerine getirilmesini mümkün kılacak karar verilmesi istemleriyle Uyu mazlık Mahkemesine ba vuruda bulunmu tur.

9. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ınca, Danı tay Ba savcısının ve Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının yazılı dü üncesi istenilmi tir.

IV. BA SAVCILIK DÜ ÜNCELER

A. Danı tay Ba savcılı ının Yazılı Dü üncesi

10. Danı tay Ba savcısı; "Denizli 4. Mahkemesinin 24/06/2016 tarihli, E:2015/52, K:2016/445 sayılı kararının kaldırılmasına; Denizli dare Mahkemesinin 31/01/2014 tarihli, E:2014/896, K2014/1589, 31/01/2014 tarihli, E:2014/897, K:2014/1590, 27/11/2014 tarihli, E:2014/898, K:2014/1300, 31/12/2014 tarihli, E:2014/899, K:2014/1527 sayılı kararlarının kabulüne karar verilerek hüküm uyu mazlı ının giderilmesinin uygun olacağı yönünde görüş bildirmi tir. Ba savcılık dü üncesinin gerekçe kısmı öyledir:

"...1) Arena Ltd. ti. ve Pameks Ltd. ti. adlı iki ayrı tüzelki ilik oldukları, ortakları, adresleri ve kurulu tarihleri ile SGK i yeri kayıtlarının birbirinden farklı oldu u, bu hususların dosyada yer alan bilgi ve belgelere yansıdı ı gibi Sosyal Güvenlik Denetmeni tarafından düzenlenen raporun (de erlendirmeler kısmında SGK sicil numarasına yer verilmi tir) yanı sıra bilirki i raporunda da ifadesini buldu u ve hukuken tartı malı nitelik ta imadı ı görülmektedir.

Bilirki i Raporunun dayanak aldı ı belgelerden olan Gürpınar Vergi Dairesi Müdürlü ünün Vergi nceleme Raporunun inceleme döneminden sonraki tarih olan 23/02/2016 tarihinde düzenlendi i, içeri i ve rapora alınan bilgilerin taraflar arasında ihtilaf olmayan iki ayrı tüzel ki ili e ili kin hususları oldu u görülmektedir.

2) Sosyal Güvenlik Denetmeninin 01/09/2010-30/06/2013 tarihleri arasındaki dönem için yaptı ı inceleme üzerine düzenlenen raporda ifadesine ba vurulanların bir kısmının Arena Ltd. ti.'nin, bir kısmının ise Pameks Ltd. ti.'nin sigorta kaydı bulunanlar oldu u, Bilirki i Raporuna da esas alınan ve mahkemede yeminli tanıklık yapanların tümünün davacı Arena Ltd. ti. tarafından gösterildi i, bu irketin ön muhasebesinde çalı an Gülçin Karatay dı ndaki tanıkların tümünün fer'i müdahil Pameks Ltd. ti.'nin çalı anı oldukları, ayrıca bu tanıklardan Orçun Pi kin'in Denetmen Raporunun inceleme döneminden sonra 2014 yılı Mayıs ayında Pameks Ltd. ti.'de göreve ba ladı ı gibi inceleme yapılan dönem için görgüye dayalı bilgisinin olmadı mı "Ben üretim bölümünü çok bilmiyorum ancak Arena irketinin, Pameks Ambalaj irketine fason i yaptı rdı mı duymu tum." ekinde ifade etti i, bu tanı n adının bu dönemde sadece nceleme Raporu eki Gelir-Gider Faturaları tablosunun 94. sırasındaki Pekdemir Çiftli i Ltd. ti.'ye ait 30/04/2013 tarihli, 52664 ve 27/04/2013 tarihli, 372675 sayılı fatura veya irsaliyelerde geçti inin görüldü ü, i yerinde anılan tanı n inceleme dönemi içinde görev yaptı ma ili kin dair ba kaca bir bilginin olmadı ı, ayrıca davacı tanı ı Yıldırım Ural'ın Pameks Ltd. ti.'de 2013 yılı Haziran ayında i e ba ladı ı ve bu haliyle inceleme döneminin sonunda i e ba ladı mı ifade etti inin görüldü ü, bu tanıklara ait ifadelerin menfi tespit davasında ispat aracı olarak kullanılmasına hukuken olanak bulunmamaktadır.

3) Denetmen Raporunda ifadesine ba vurulan ki ilere detaylı sorular yöneltildi i, çalı ma dönemi, çalı ma saatleri, çalı maların sürekli ya da kesintili, tam gün mü yoksa kısmı zamanlı mı olup olmadı ı, i e ba latma, i ten ayrılma, izin, ücret ödeme, ücret miktarı, kim tarafından bu i lemlerin yapıldı ı, i yeri sahibi ve yetkilisinin kim oldu u, i yerinde hangi i veren için çalı ıldı ı gibi hususların sorularak cevap alındı ı, i mahkemesince alınan yeminli tanık beyan ve ifadelerinde i yeri sahibi ve sorumlusuna ili kin bilgilere ba vurulmadı ı, i e ba latma, i ten ayrılma, izin, ücret gibi i lemleri kimin gerçekle tirdi ine ili kin i yeri ve i veren ya da yetkilisine ili kin konuların yer almadı mın görüldü ü, bu haliyle inceleme raporundaki ifadelerle tanık ifadelerinin kar ıla tırıldı nda tanık ifadelerinin kanıt gücünün yeterli seviyede oldu u ve maddi olayın gerçek boyutunu ortaya koydu unun kabulünün mümkün olmadı ı sonucuna ula ılmaktadır.

4) Denetmence i yerinde durum tespiti yapılarak tutana a ba landı ı, i yerine ait belgeler üzerinde inceleme yapılarak tutanak düzenlendi i, Gelir-Gider faturalarından 01/09/2010-30/06/2013 dönemi için ncelenenlerin Tablo-1, Fason çilik çin Düzenlenen Gider Faturalarından 01/09/2010-30/06/2013 dönemi için Tablo-2'nin düzenlenerek gösterildi i, incelenen gelir-gider faturalarının bazılarının eki tahsilat fi lerinde teslim eden-teslim alan bölümlerinde isimleri ve/veya imzaları kayıtlı olan ki iler ile çalı ma dönemleri ile gider pusulalarında ismi tespit edilen ki iler ile çalı ma dönemlerine ait ayrıntılı bir döküm yapıldı ı, ifadelerde Arena Ltd. ti. çalı anı olanlarından kimilerinin Pameks Ltd. ti. çalı anı olarak sigorta primlerinin yatırıldı mın belirtildi inin görüldü ü, Bilirki i Raporunda teknik incelemeye yönelik olarak Denetmen Raporundaki bu hususlara ili kin somut bir incelemeye yer verilmeksizin söz konusu raporun aksinin ispat edildi i yolunda de erlendirme yapılmasının teknik yönden yeterli ve açıklayıcı olmadı ı, Bilirki i Raporunda yer verilen hususların teknik bir inceleme yapılmasından ziyade hukuki de erlendirmeler yapılarak düzenlendi i sonucuna ula ılmakta, hükme ve dolayısıyla davacı iddialarının ispatına esas alınacak nitelikte olmadı ı görülmektedir.

5) Denetmen Raporunda, ayrıntılı olarak alınan ifadeler, SGK kayıtları, defter ve belgeler ile kayıtlar üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, Arena Ltd. ti. i yerinde gerçekte Pameks

Ltd. ti.'ne ait fiiliyatta bir i yeri olmadı ı, bu i yerinde faal bir irket olarak Pameks Ltd. ti.'nin bulunmadı ı, yetkisinin olmadı ı, söz konusu i yerinde ka it üzerinde gözüktü ü, yeminli tanıklar tarafından da Pameks Ltd. ti.'nin yetkilisinin kim oldu unun beyan edilmedi i, i e alma, i ten çıkarma, izin gibi i lemlerin kim tarafından gerçekleştirildi inin açıklanmadı ı, Pameks Ltd. ti.'nin tescil adresine tanıklı na ba vurulanlar tarafından gidildi i ya da bilindi inin ifade edilmedi i, tek ortaklı irket olan Pameks Ltd. ti. orta ı smail Çelik'in ikamet adresinin irket merkezi olan Denizli dı ında Antalya oldu u, i yerindeki tüm i ve i lemlerin Pameks Ltd. ti.'nce davalı idareye bildirim yapılmı ise de gerçekte Arena Ltd. ti. ve yetkilisi olan Haydar Yavuz tarafından yapıldı ı sonucuna varıldı ı, Denetmen Raporunda Pameks Ltd. ti. çalı anı olarak gözükenlerin ifadesine ba vurulanların Pameks Ltd. ti. orta ı olan smail Çelik'i yetkili olarak bilmedikleri, adından söz etmedikleri, yetkili olarak Haydar Yavuz'u belirttikleri görülmektedir.

6) Bilirki i Raporunda, Pameks Ltd. ti.'nin kurulu tarihi olan 06/03/2013 tarihinden önceki dönemlere ait aylık prim ve hizmet belgesinin davacı Arena Ltd. ti.'den istenmesine esas olu turan Denetim Raporundaki tespitlerin aksine tespit yapılmaksızın, sonraki döneme ili kin de erlendirmelerin geçmi e dönük olarak borç bulunmadı ı yolundaki de erlendirmenin maddi ve hukuki dayana ının bulundu undan söz edilemeyece inden geçmi dönemler için davacı iddialarının ispat edildi inin kabulü mümkün de ildir.

7) Denetmen Raporuna dayanılarak kesilen para cezalarında 01/09/2010- 30/06/2013 dönemi için ad ve soyadları ile ayları somut olarak ifade edilen ki ilere ili kin tespitlere kar ın, Bilirki i Raporunda bu hususların gerçe i yansıtmı yansıtmadı na ili kin somut bilgi verilmeksizin avukat olan bilirki i tarafından hukuki konularda de erlendirme yapılarak iptalinin gerekti i yolundaki görü verilmi olup, bu haliyle isabetli ve hükme esas alınacak nitelik ta imamaktadır.

Somut olayda,

Sosyal Güvenlik Denetmeni tarafından düzenlenen 03/01/2014 tarihli, 2014/1 sayılı raporda yapılan tespitlerde ifade edildi i üzere Arena Ltd. ti.'nin i yerinde, i yerinin sorumlusu Haydar Yavuz'un çalı anı ve ön muhasebesinden sorumlu Gülçin Karatay'ın yüksek maliyetlerin dü ürülmesine dönük olarak Pameks Ltd. ti.'nin irketin makineleri ile Pameks Ltd. ti.'nin verdi ini belirtti i i çilik hizmetinin, Pameks Ltd. ti.'nin hukuki yapısı, orta ının durumu, ifadesine ba vurulan çalı anlar ile tanıkların ifadeleri ve SGK kayıtları ile defter ve belgelerden elde edilen bilgiler kar ısında gerçek i veren olmadı ı, fiiliyatta bu i yerinde faaliyette bulunmadı ından, i verenin ve i yerinin Haydar Yavuz'un orta ı ve müdürü oldu u Arena Ltd. ti., Pameks Ltd. ti. adına kendi i yerindeki tüm i ve i lemlerin gerçek sorumlusu, yükümlüsü durumundadır.

Di er taraftan, 4857 sayılı i Kanunu ile 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sa lık Sigortası Kanununda ifade edildi i gibi bir i verenden, i yerinde yürüttü ü mal veya hizmet üretimine ili kin bir i te veya bir i in bölüm veya eklentilerinde, i alan ve bu i için görevlendirdi i sigortalıları çalı tıran alt i veren olarak üçüncü bir ki inin aracılı ı ile sigortalılar i e girmi ve bunlarla sözleşme yapmı olsalar dahi, asıl i verene kanunun yükledi i yükümlülüklerden dolayı alt i veren ile birlikte sorumlulu u ilkesine göre, Arena Ltd. ti.'nin, Pameks Ltd. ti. adına çalı an sigortalılara ili kin olarak asıl i veren olarak kanunun yükledi i yükümlülüklerden alt i veren ekinde gösterilmek suretiyle kaçınmasına hukuken olanak bulunmamaktadır..."

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ının Yazılı Dü üncesi

11. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı; "Denizli 4. Mahkemesinin 24/06/2016 tarihli ve E.2015/52, K.2016/445 sayılı kararının kaldırılmasına; Denizli dare Mahkemesinin 31/01/2014 tarihli ve E.-K.2014/896-1589 sayılı, 31/01/2014 tarihli ve E.-K.2014/897-1590 sayılı, 27/11/2014 tarihli ve E.-K.2014/898-1300 sayılı ve 31/12/2014 tarihli ve E.-K.2014/899-1527 sayılı kararlarının benimsenmesine, karar verilmesi suretiyle hüküm uyu mazlı ının giderilmesinin mümkün oldu u" yönünde yazılı görü göndermi tir. Ba savcılık dü üncesinin gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...Hüküm uyu mazlı na konu dosyalar ve verilen kararlar birlikte de erlendirildi inde;

Sosyal Güvenlik Denetmeni tarafından yapılan inceleme tarihinde Arena Ltd. ti. ve Pameks Ltd. ti. adlı iki ayrı irket oldu u, ortakları, adresleri ve kurulu tarihleri ile SGK i yeri kayıtlarının birbirinden farklı oldu u hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır.

Yine, idare mahkemesinde görülen davalarda Denetmen tarafından yapılan tespitlerin esas alınarak davacı hakkında 5510 sayılı Kanununun 102. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarına esas olguların do ru oldu u kabul edilmek suretiyle bu i lemlerin iptaline yönelik davaların reddine karar verildi i, buna kar ılık; i mahkemesi tarafından ayrıca davacının gösterdi i bir kısım tanıkların dinlenmesinden ve bilirki i raporu alınmasından sonra dava konusu i lemde belirtilen i çilerin gerçekte davacı irket bünyesinde de il, Pameks Ltd. ti. bünyesinde çalı tıkları sonucuna varılarak bu i çilere ait prim borçlarının davacı Arena Ltd. ti.'ne yükletilmesine ili kin i lemin iptaline karar verildi i hususu da açıktır.

Somut olayda tartı lması gereken husus, i lemlere konu i çilerin gerçekte Arena Ltd. ti.'nin i çileri mi; yoksa Pameks Ltd. ti.'nin i çileri mi oldu una yönelik mahkemeler tarafından yapılan tespitlerden hangisinin esas alınması gerekti idir.

Sosyal Güvenlik Denetmeni tarafından yapılan incelemede, i yerinde durum tespiti yapılarak tutana a ba landı ı, i yerine ait belgeler üzerinde yapılan inceleme sonucu; gelir-gider faturalarından 01/09/2010-30/06/2013 dönemi için ncelenenlerin Tablo-1, fason i çilik için düzenlenen gider faturalarından 01/09/2010-30/06/2013 dönemi için Tablo-2'nin düzenlenerek gösterildi i, incelenen gelir-gider faturalarının bazılarının eki tahsilat fi lerinde teslim eden-teslim alan bölümlerinde isimleri ve/veya imzaları kayıtlı olan ki iler ile çalı ma dönemleri ile gider pusulalarında ismi tespit edilen ki iler ile çalı ma dönemlerine ait ayrıntılı bir döküm yapıldı ı, ifadelerde Arena Ltd. ti. çalı anı olduklarını belirtenlerden bir kısmının Pameks Ltd. ti. çalı anı olarak sigorta primlerinin yatırıldı mın belirtildi inin görüldü ü, Bilirki i Raporunda teknik incelemeye yönelik olarak Denetmen Raporundaki bu hususlara ili kin somut bir incelemeye yer verilmedi i, bu itibarla teknik konularda yeterli bir ara tırmaya dayanmayan bilirki i raporunun, davacının iddialarını do rulayacak yeterlilikte olmadı ı görülmektedir.

Ayrıca, Denetmen Raporunda, ayrıntılı olarak alınan ifadeler, SGK kayıtları, defter ve belgeler ile kayıtlar üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, Arena Ltd. ti. i yerinde gerçekte Pameks Ltd. ti.'ne ait fi liyatta bir i yeri olmadı ı, tanıklar tarafından da Pameks Ltd. ti.'nin yetkilisinin kim oldu unun beyan edilmedi i, i e alma, i ten çıkarma, izin gibi i lemlerin kim tarafından gerçekte tirildi inin açıklanmadı ı, Pameks Ltd. ti.'nin tescil adresine tanıklı na ba vurulanlar tarafından gidildi i ya da bilindi inin ifade edilmedi i, tek ortaklı irket olan Pameks Ltd. ti.'nin orta ı smail Çelik'in ikamet adresinin - irket merkezi olan Denizli dı nda Antalya oldu u, i yerindeki tüm i ve i lemlerin Pameks Ltd. ti.'nce davalı idareye bildirim yapılmı ise de, bildirimlerin gerçekte Arena Ltd. ti. ve yetkilisi olan Haydar Yavuz tarafından yapıldı ı sonucuna varıldı ı, Denetmen Raporunda Pameks Ltd. ti. çalı anı olarak gözükenlerin ifadesine ba vurulanların Pameks Ltd. ti. orta ı olan smail Çelik'i yetkili olarak bilmedikleri, adından söz etmedikleri, yetkili olarak Haydar Yavuz'u belirttikleri yönünde sonuca ula ıldı ı görülmektedir.

Öte yandan, i mahkemesinde hükme esas alınan bilirki i raporunda, Pameks Ltd. ti.'nin kurulu tarihi olan 06/03/2013 tarihinden önceki dönemlere ait aylık prim ve hizmet belgesinin davacı Arena Ltd. ti.'den istenmesine esas olu turan Denetim Raporundaki tespitlerin aksine tespit yapılmaksızın, sonraki döneme ili kin de erlendirmelerin geçmi e de te mil ettirilerek borç bulunmadı ı yolunda de erlendirmeler yapıldı ı anla ıldı ndan, raporun bu yönüyle de davacının iddiasını destekleyici mahiyette kabul edilemeyece i sonucuna varılmı tır.

Yine, Denetmen Raporuna dayanılarak verilen para cezalarında 01/09/2010-30/06/2013 dönemi için ad-soyadları ile ayları somut olarak belirtilerek yapılan tespitlere kar ılık; bilirki i raporunda bu tespitlerin gerçe i yansıtıp yansıtmadı na ili kin somut bilgi verilmeksizin bir takım hukuki de erlendirmeler yapılarak prim borçlarının davacı Arena Ltd. ti.'ne yüklenilmesine ili kin i lemin iptalinin gerekti i yolunda görü beyan edildi i görülmü , bilirki i raporunun bu haliyle hükme esas alınamayaca ı kabul edilmi tir.

Sonuç olarak; 5510 sayılı Kanununun 59/2. maddesinde yer alan "Bunlar tarafından

düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir” ekindeki düzenleme ve uyu mazlı a konu davalar görülürken Denetmen tarafından düzenlenen tutanaklar ve yapılan tespitlerin aksini ispat edecek nitelikte somut bir delilin sunulamadı ı hususu da dikkate alındı ında, Sosyal Güvenlik Denetmeni tarafından düzenlenen 03/01/2014 tarihli ve 2014/1 sayılı raporda yapılan tespitlerde ve idare mahkemesi kararlarında belirtildi i üzere Arena Ltd. ti.'nin i yerinde, Pameks Ltd. ti.'nin gerçek i veren olmadı ı, denetlenen dönem içerisinde fiilen bu i yerinde faaliyette bulunmadı ı, i verenin ve i yerinin Arena Ltd. ti. oldu u, kabul edilmelidir. Di er taraftan, 4857 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanunda ifade edildi i gibi bir i verenden, i yerinde yürüttü ü mal veya hizmet üretimine ili kin bir i te veya bir i in bölüm veya eklentilerinde i alan ve bu i için görevlendirdi i sigortalıları çalı tıran alt i veren olarak üçüncü bir ki inin aracılı ı ile sigortalılar i e girmi ve bunlarla sözleşme yapmı olsalar dahi, asıl i verene kanunun yükledi i yükümlülüklerden dolayı alt i veren ile birlikte sorumlulu u ilkesine göre, Arena Ltd. ti.'nin, Pameks Ltd. ti. adına çalı an sigortalılarla asıl i veren olarak yükümlülüklerinden alt i veren ekinde gösterilmek suretiyle kaçınmasına olanak bulunmadı ı sonucuna varılmı tır.

Bu itibarla, yapılan denetim sonucu düzenlenen raporda belirtilen usulsüzlükler sebebiyle davacı irket hakkında 5510 sayılı Kanununun 102. maddesi uyarınca idari para cezası düzenlenmesine ili kin dava konusu i lemlerde hukuka aykırılık bulunmadı ı gerekçesiyle dava konusu i lemlerin iptali istemiyle açılan davaların reddi yönünde verilen kararların hukuka uygun oldu u kanaatine varılmı tır...”

V. LG L HUKUK

12. 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 11. maddesinin 1. fıkrasında "i yeri sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurlar ile birlikte i lerini yaptıkları yerler" olarak tanımlanmı , 7. fıkrasında "alt i verene, asıl i verenin i yerinde çalı tırdı ı sigortalıları, i verenle aralarında yaptıkları sözleşme menin ibrazı kaydıyla, Kurumdan alaca ı özel bir numara ile asıl i verenin kayıtlı oldu u dosyadan bildirme hakkı" tanımlı , 12. maddesinin son fıkrasında ise: "Bir i verenden, i yerinde yürüttü ü mal veya hizmet üretimine ili kin bir i te veya bir i in bölüm veya eklentilerinde, i alan ve bu i için görevlendirdi i sigortalıları çalı tıran üçüncü ki iye alt i veren denir. Sigortalılar, üçüncü bir ki inin aracılı ı ile i e girmi ve bunlarla sözleşme yapmı olsalar dahi, asıl i veren, bu Kanunun i verene yükledi i yükümlülüklerden dolayı alt i veren ile birlikte sorumludur" kuralına yer verilmi tır.

13. 4857 sayılı Kanunu'nun 2.maddesinde ise u düzenlemeye yer verilmi tır:

"Bir i sözleşme mesine dayanarak çalı an gerçek ki iye i çı, i çı çalı tıran gerçek veya tüzel ki iye yahut tüzel ki ili i olmayan kurum ve kurulu lara i veren, i çı ile i veren arasında kurulan ili kiye i ili kisi denir. veren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile i çinin birlikte örgütlendi i birime i yeri denir.

verenin i yerinde üretti i mal veya hizmet ile nitelik yönünden ba lı ı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (i yerine ba lı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki e itim ve avlu gibi di er eklentiler ve araçlarda i yerinden sayılır.

yeri, i yerine ba lı yerler, eklentiler ve araçlar ile olu turulan i organizasyonu kapsamında bir bütündür...

...Bir i verenden, i yerinde yürüttü ü mal veya hizmet üretimine ili kin yardımcı i lerinde veya asıl i in bir bölümünde i letmenin ve i in gere i ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren i lerde i alan ve bu i için görevlendirdi i i çilerini sadece bu i yerinde aldı ı i te çalı tıran di er i veren ile i aldı ı i veren arasında kurulan ili kiye asıl i veren-alt i veren ili kisi denir. Bu ili kide asıl i veren, alt i verenin i çilerine kar ı o i yeri ile ilgili olarak bu Kanundan, i sözleşme mesinden veya alt i verenin taraf oldu u toplu i sözleşme mesinden do an yükümlülüklerinden alt i veren ile birlikte sorumludur.

Asıl i verenin i çilerinin alt i veren tarafından i e alınarak çalı tılmaya devam ettirilmesi suretiyle hakları kısıtlanamaz veya daha önce o i yerinde çalı tılan kimse ile alt

i veren ili kisi kurulamaz. Aksi halde ve genel olarak asıl i veren alt i veren ili kisinin muvazaalı i leme dayandı ı kabul edilerek alt i verenin i çileri ba langıçtan itibaren asıl i verenin i çisi sayılarak i lem görürler. letmenin ve i in gere i ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren i ler dı ında asıl i bölünerek alt i verenlere verilemez..."

14. 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 8. maddesinde: " *verenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan ki ileri, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalılık ba langıç tarihinden önce, sigortalı i e giri bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlüdür.*" kuralı yer almaktadır.

15. Aynı Kanun'un 9.maddesinde u hükümler bulunmaktadır:

" ...Birinci fıkranın (a), (c) ve (d) bentlerine göre sigortalılı ı sona erenlerin durumları i verenleri tarafından, (b) bendinde belirtilen ekillerde sona erenlerin durumları ise kendileri ve sözü edilen bentte belirtilen faaliyetin sona erme halinin bildirildi i kurulu lar veya vergi daireleri tarafından, en geç on gün içinde Kuruma bildirilir. Bu ki ilerinin meslek kurulu larına ya da vergi dairelerine olan yükümlülüklerini yerine getirmemi olmaları, sigortalılı ın sona ermesine ili kin belge ya da bilginin verilmesine engel te kil etmez. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/28 md.) Vergi dairelerince vergi mükellefiyetinin sona erdi ine ili kin yapılacak bildirimlerde bu süre vergi mükellefiyeti terk i leminin tesis tarihinden itibaren iki ayı geçmemek üzere vergi mükellefinin i i bırakma i lemlerinin vergi dairelerince tekemmül ettirildi i tarihten ba lar.

Birinci fıkranın (e) bendine göre sigortalılı ı sona erenler ile 8 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre bildiri mi yapılan sigortalıların, sigortalılı ının sona ermesine ili kin bildirimleri, üç ay içinde Kuruma yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ili kin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

16. Anılan Kanun'un konuyla ilgili (i lemin tesis edildi i tarih itibariyle yürürlükte olan) 86/1 maddesinde ise u düzenlemeye yer verilmi tir:

" veren bir ay içinde 4 üncü ve 5 inci maddeye tâbi çalı tırdı ı sigortalıların ve sosyal güvenlik destek primine tâbi sigortalıların; a) Ad ve soyadlarını, T.C. kimlik numaralarını, b) 80 inci maddeye göre hesaplanacak prime esas kazançlarını, c) Prim ödeme gün sayıları ile prim tutarlarını, gösteren ve örne i Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenen asıl veya ek aylık prim ve hizmet belgesini, (Ek ibare: 17/04/2008- 5754 S.K./50. mad) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındakiler için en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar, di er sigortalılar için ise ait oldu u ayı takip eden ayda Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma vermekle veya sigortalı çalı tırmadı ı takdirde, bu hususu sigortalı çalı tırmaya son verdi i tarihten itibaren, onbe gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür."

17. Söz konusu Kanun'un 86/7 maddesi u ekildedir:

"Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmi memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya i yeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gere ince yapacakları soru turma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kurulu ları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalı tı ı anla ılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata ra men bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek i verene tebli edilir. veren, bu maddeye göre tebli edilen prim borcuna kar ı tebli tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. tiraz, takibi durdurur. tirazın reddi halinde, i veren kararın tebli tarihinden itibaren bir ay

içerisinde yetkili i mahkemesine ba vurabilir. Yetkili mahkemeye ba vurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde, 88 inci ve 89 uncu maddelerin prim borcuna ili kin hükümleri uygulanır."

18. Aynı Kanun'un 102.maddesi ise öyledir:

"...8 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirgenin verilmedi inin, mahkeme kararından veya Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da di er kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gere ince yapacakları soru turma, denetim ve incelemelerden veya bankalar, döner sermayeli kurulu lar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kurulu lardan alınan bilgi ve belgelerden anla ılması halinde bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır..."

"...86 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri, Kurumca belirlenen ekilde ve usulde vermeyenler ya da Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutuldu u halde anılan ortamda göndermeyenler veya belirlenen süre içinde vermeyenlere her bir fiil için; 1) Belgenin asıl olması halinde aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla belgede kayıtlı sigortalı sayısı ba ina, aylık asgari ücretin be te biri tutarında, 2) Belgenin ek olması halinde, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı ba ina, aylık asgari ücretin sekizde biri tutarında, 3) Ek belgenin 86 ncı maddenin be inci fıkrasına istinaden Kurumca re'sen düzenlenmesi durumunda, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı ba ina, aylık asgari ücretin yarısı tutarında, 4) Belgenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmi memurlarınca yapılan tespitler veya di er kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gere ince yapacakları soru turma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kurulu lar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kurulu lardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmedi i veya eksik bildirildi i anla ılan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, i verence düzenlenip düzenlenmedi i dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında, idari para cezası uygulanır..."

"...9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalılı ı sona erenlere ili kin bildirim ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde yer alan sandıklara, sandık i tirakçili inin ba lama veya sona ermesine ili kin bildirim, süresi içinde yada Kurumca belirlenen ekle ve usule uygun olarak yapmayanlar veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutuldu u halde anılan ortamda göndermeyenler hakkında, bir takvim ayında i lenen bu fiillerden dolayı tutmakla yükümlü bulunan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını a mamak kaydıyla her bir sigortalı veya sandık i tirakçisi için asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanır..."

19. Bu Kanun'un 59/1-2 maddesinde u düzenleme bulunmaktadır:

"Bu Kanunun uygulanmasına ili kin i lemlerin denetimi, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmi memurları eliyle yürütülür. Askerî i yerlerine ait sigorta i lemlerinin denetim ve kontrolü, askerî i müfetti leri tarafından da yapılabilir.

Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmi memurlarının görevleri sırasında tespit ettikleri Kurum alaca ını do uran olay ve bu olaya ili kin i lemler, yemin hariç her türlü delile dayandırılabilir. Bunlar tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.

verenler ve sigortalılar ile i yeri sahipleri, tasfiye ve iflâs idaresinin memurları, i le ilgili gerçek ve tüzel ki iler, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmi memurlarına bilgi verilmek üzere ça rıldıkları zaman gelmek, gerekli olan defter, belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek, görevlerini yapmak için her türlü kolaylı ı sa lamak ve bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle yükümlüdürler. Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmi memurları görevlerini yaparken, tüm kamu görevlileri gerekli kolaylı ı gösterir ve yardımcı olurlar."

VI. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

20. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükür BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında, dosyanın usul yönünden incelenmesi sonunda;

21. 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve İşleyiş Hakkında Kanun'un "Mahkemenin görevi" başlıklı maddesinde, "Uyu mazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyu mazlıkların kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" denilmiştir; 24. maddesinde (Devlet Yargı Birinci Fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) ise, 1. maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyu mazlığının varlığının kabul edileceği belirtilmiştir.

22. Anılan hükme göre, hüküm uyu mazlığının varlığı için:

- Uyu mazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,
- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

23. Hüküm uyu mazlığı bulunduğu ileri sürülen idari yargı ve adli yargı kararlarının incelenmesinden; ortada idari (Denizli İdare Mahkemesi E.2014/896, K.2014/1589; E.2014/897, K.2014/1590; E.2014/898, K.2014/1300; E.2014/899, K.2014/1527) ve adli (Denizli 4. Mahkemesi E.2015/52, K.2016/445) yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararlar bulunduğu anlaşılmıştır.

24. İdari yargı yerinde işin esasına girilerek; davacıya SGK Başkanlığı Denizli İl Müdürlüğüne idari para cezası uygulanmasına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların reddine dair verilen kararlar kesinleşmiştir.

25. Adli yargı yerinde de işin esasına girilmiştir ve fakat; davalı Kurumca şirket hakkında aleyhine düzenlenen rapor ile Pameks Ltd. Şti. çalışanlarına ilişkin prim borcunun re'sen davacı aleyhine ihdas edildiği, davacı şirkette daha önce çalışıp sorunlu olarak ayrılan kişilerin ifadesi alınarak düzenlenen bu raporun hukuka aykırı olduğu, bu nedenlerle öncelikle tahakkuk ettirilen bu borcun tedbiren durdurulması ve davacı şirketin borçlu olmadığına tespit edilmesi istemiyle SGK'ya karşı açılan davada, prim borcunun re'sen davacı aleyhine ihdas edilmesine ilişkin Kurum işleminin iptali ve bu işlemin nedeniyle davacı şirketin davalı Kuruma borçlu olmadığına tespitine karar verilmiştir, bu karar kesinleşmiştir.

26. Hüküm uyu mazlığına konu Denizli İdare Mahkemesi kararlarında, davacı hakkında 5510 sayılı Kanun'da sayılan çeşitli eylemler nedeniyle aynı Kanun'un 102. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine ilişkin işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığından bahisle işlemlerin iptali taleplerinin reddine karar verilmesine karşın, Denizli 4. Mahkemesi kararında, aynı maddi olay sebebiyle SGK Denizli İl Müdürlüğüne denetmen raporuna

istinaden yapılan Pameks Ltd. ti. çalı anlarına ili kin prim borcunun re'sen davacı aleyhine ihdas edilmesine ili kin Kurum i leminin iptali ve bu i lem nedeniyle davacı irketin davalı Kuruma borçlu olmadı mın tespitine karar verildi i, bu itibarla, davaların konusu farklı olup, idari yargıda para cezasının iptali, adli yargıda irket çalı anlarına ili kin prim borçlarının davacıdan alınması ise de, aynı maddi olaya dayanması ve sonuçlarının birbirini etkilemesi sebebiyle, idari ve adli yargı yerinde verilen kararlar arasında olu an çeli ki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldi i de erlendirilmi tir.

27. Belirtilen nedenlerle; Denizli dare Mahkemesi ile Denizli 4. Mahkemesinin kararları arasında, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen ko ulların gerçekleşme ti i anla ıldı ndan hüküm uyu mazlı ı bulundu una,

28. 2247 sayılı Kanun'un 25. maddesi hükümleri uyarınca;

a. dari Yargılama Usulü Kanunu gözetilerek, Uyu mazlık Mahkemesine yapılan ba vuruya ait dilekçe ve eklerinin 30 gün içinde cevap verilmek üzere Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı na bildirilmesi, verilen cevabın kar ı tarafa tebli i suretiyle dosyanın tekemmülünün sa lanmasına,

b. Usulü i lemler tamamlandıktan ve esas hakkındaki rapor yazıldıktan sonra Ba kanlıkça belirlenecek tarihte i in esasının görü ülmesine oy birli i ile karar verilmi tir.

29. Bunun üzerine Uyu mazlık Mahkemesine yapılan ba vuruya ait dilekçe kar ı tarafa tebli edilmi ; yasal süresi içerisinde taraflarca cevap dilekçesi gönderilmemi tir.

B. Esasın ncelenmesi

30. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; ba vuru dilekçesi ve ekleri, uyu mazlı a konu edilen kararlara ili kin dava dosyaları, ilgili Ba savcıların dü ünçe yazıları, taraflarca verilen dilekçe ve ekleri ile Raportör-Hakim Engin SEL MO LU'nun hazırladı ı rapor okunup incelendikten ve ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın yazılı dü ünceleri do rultusundaki açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

31. Hüküm uyu mazlı na konu davalar; Davacı irkete ait i yerinde yapılan denetim sonucu düzenlenen rapora istinaden davalı Kurumca verilen idari para cezalarının iptali ve davacının borçlu olmadı mın tespiti için açılmı olan ve farklı sonuçlanan mahkeme kararlarından kaynaklanmaktadır.

32. Dosyaların incelenmesinden; dari yargıda görülen davalarda Denetmen tarafından yapılan tespitlerin esas alınarak davacı hakkında 5510 sayılı Kanununun 102. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarına esas olguların do ru oldu u kabul edilmek suretiyle bu i lemlerin iptaline yönelik davaların reddine karar verildi i, buna kar ılık; Mahkemesi tarafından dava konusu i lemde belirtilen i çilerin gerçekte davacı irket bünyesinde de il, ta eron firma olan Pameks Ltd. ti. bünyesinde çalı tıkları sonucuna varılarak bu i çilere ait prim borçlarının davacı Arena Ltd. ti.'ne yükletilmesine ili kin i lemin iptaline karar verildi i anla ılmaktadır.

33. Yukarıda ayrıntılı olarak yer verilen konuya ili kin mevzuat hükümleri, dava dosyaları kapsamı ile bu dosyaların içindeki denetmen ve bilirki i raporları birlikte de erlendirildi inde; Denetmen tarafından mahallinde yapılan tespit uyarınca, i yeri sorumlusu ile ön muhasebe sorumlusunun yüksek maliyetlerin dü ürülmesine dönük olarak Pameks Ltd. ti.'nin irketin makineleri ile Pameks Ltd. ti.'nden i çilik hizmeti alındı mı beyan etmelerine

kar ılık, hukuki yapısı, orta mın durumu, ifadesine ba vurulan çalı anlar ile tanıkların ifadeleri ve SGK kayıtları ile defter ve belgelerden elde edilen bilgiler kar ısında Pameks Ltd. ti.'nin gerçek i veren olmadı ı, fiiliyatta bu i yerinde faaliyette bulunmadı ı, i yerinin davacı Arena Ltd. ti.'ne ait oldu u, söz konusu i yerinde Pameks Ltd. ti.'nin gerçek i veren olmadı ı hususları birlikte de erlendirildi inde, gerçek i verenin Arena Ltd. ti. oldu u kabul edilmelidir. Denetmen Raporuna dayanılarak verilen para cezalarında 01/09/2010-30/06/2013 dönemi için i yerinde çalı anların ad-soyadları ile ayları somut olarak belirtilerek yapılan tespitlere kar ılık; adli yargıda karara dayanak yapılan bilirki i raporunda bu tespitlerin gerçe i yansıtıp yansıtmadı na ili kin somut bilgi verilmeksizin bir takım hukuki de erlendirmeler yapıldı ı görülmektedir.

34. Ayrıca 4857 sayılı Kanunu'nun 2.maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 7 ve 12.maddelerinde ifade edildi i üzere, sigortalılar, üçüncü bir ki inin aracılı ı ile i e girmi ve bunlarla sözleşme yapmı olsalar dahi, i verene mevzuatla yüklenen yükümlülüklerden dolayı alt i veren ile birlikte sorumlulu u ilkesi gere i, asıl i verenin kanunun yükledi i yükümlülüklerden kaçınması da hukuken mümkün de ildir.

35. Belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Denizli 4. Mahkemesinin 24/06/2016 tarihli ve E.2015/52, K.2016/445 sayılı kararının kaldırılması, Denizli dare Mahkemesinin 31/12/2014 tarihli ve E.2014/896, K.2014/1589 sayılı, 31/12/2014 tarihli ve E.2014/897, K.2014/1590 sayılı, 27/11/2014 tarihli ve E.2014/898, K.2014/1300 sayılı ve 31/12/2014 tarihli ve E.2014/899, K.2014/1527 sayılı kararlarının benimsenmesi suretiyle hüküm uyu mazlı ının giderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Denizli 4. Mahkemesinin 24/06/2016 tarihli ve E.2015/52, K.2016/445 sayılı kararının KALDIRILMASINA,

B. Denizli dare Mahkemesinin 31/12/2014 tarihli ve E.2014/896, K.2014/1589, 31/12/2014 tarihli ve E.2014/897, K.2014/1590, 27/11/2014 tarihli ve E.2014/898, K.2014/1300, 31/12/2014 tarihli ve E.2014/899, K.2014/1527 sayılı KARARLARININ KABULÜNE,

07/06/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN